
Wawrzeńczyce, st. 10, gm. Igołomia-Wawrzeńczyce, woj. małopolskie, AZP 101-60

Informator Archeologiczny : badania 33, 247-248

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

XX wieku. Dalsze prace ujawniły w północnej części wykopu zwały ziemi ze zniszczonego wału, należącego do zewnętrznych obwałowań fosy miejskiej, oraz pozostałości po kanalizacji zakładanej w Świebodzinie w latach 30- tych XX wieku. Wkop pod kanalizację zniszczył część brukowanej drogi biegnącej po wspomnianym wale.

Nieliczny XVII-XVIII wieczny materiał ceramiczny pozyskano z warstwy spoczywającej na calcu, a stanowiącej prawdopodobnie pozostałości po ziemi ogrodowej.

Nie stwierdzono śladów wcześniejszego osadnictwa.

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Świdnicy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Środkowego Nadodrza”.

Badania nie będą kontynuowane.

Święty Wojciech, st. 1. gm. Międzyrzecz, woj. lubuskie, AZP 51-14/19 – patrz: wczesne średniowiecze

Tarnowo Pałuckie, st. T 22, gm. Wągrowiec, woj. wielkopolskie, AZP 43-31/123 – patrz: późne średniowiecze

Unierzysz, st. 2, gm. Strzegowo, woj. mazowieckie, AZP 43-59/3 – patrz: wczesne średniowiecze

WAWRZEŃCZYCE, st. 10, gm. Igołomia-Wawrzeńczyce, woj. małopolskie, AZP 101-60

- osada wielokulturowa (wczesny neolit-czasy nowożytnie)

W dniach 12-14 lipca 1999 r. przeprowadzono nadzór archeologiczny nad pracami ziemnymi związanymi z budową pomieszczenia gospodarczego na działce nr 787/7 w Wawrzeńczycach. Ww. działka jest zlokalizowana w obrębie strefy ochrony archeologicznej obejmującej teren wielokulturowego stanowiska 10 w Wawrzeńczycach. Dodatkowo w pobliżu omawianego stanowiska zlokalizowany był, według źródeł archiwalnych oraz przekazów ustnych, dworek nowożytny z zachowaną do dnia dzisiejszego piwnicą (usytuowaną pod ziemnym nasypem). Kierownikiem prac był Tomasz Rodak (autor sprawozdania). Badania Finansowane przez Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Przebadano powierzchnię 0,25 ara.

Zgodnie z przedstawionym przez właściciela harmonogramem budowy, w dniu 12.07.1999 roku przystąpiono do ręcznego usuwania ziemi z części działki przeznaczonej pod zabudowę. Wybiórkę ziemi ograniczono do jednej piwnicy, w pozostałych pomieszczeniach wykopano jedynie rowki fundamentowe o szerokości 35-40 cm.

W trakcie prac ziemnych pozyskano dosyć liczny materiał zabytkowy (zarówno z rowów fundamentowych jak i piwnicy) pochodzący od wczesnego neolitu (kultura ceramiki wstęgowej rytej) po późne średniowiecze i czasy nowożytnie. Podczas nadzorowania wymienionych prac nie zdołano uchwycić zarysu jakiegokolwiek obiektu archeologicznego, za to wystąpiła ciągła, zbita, koloru brązowo-czarnego warstwa kulturowa. Na głębokości około 80-90 cm zwrócono uwagę na wyodrębniające się pasma żółtego lessu w północnym profilu wykopu. Po jej wyeksplorowaniu zaobserwowano trzy widoczne wkopy z których środkowy przypominał zasypisko grobu szybowego (dodatkowo na dnie zauważono wyraźnie czytelny prostokątny zarys). Z uwagi na możliwość istnienia w badanym miejscu pochówku prahistorycznego postanowiono wstrzymać prace ziemne do czasu przybycia większej ekipy archeologów i antropologa. Zadokumentowano siedem obiektów rysujących się na wszystkich profilach.

W stosunku do ob. 1, 2, 3 udało się przyporządkować pozyskany wcześniej materiał zabytkowy. Obiekty 5, 6 i 7 pozbawione były artefaktów, odnośnie ob. 4 nie zdołano ustalić czy uzyskaną cera-

mikę można bezsprzecznie wiązać z tym obiektem. Eksploracją objęto jedynie ob. 2 - prostokątną jamę o wymiarach 2,5 x 0,7 m. W pozostałych obiektach zostały zadokumentowane wyłącznie ich profile. Z uwagi na fakt, iż prace ziemne (oprócz wykopania rowów fundamentowych) ograniczone były tylko do wybrania ziemi pod piwnicę nie zaistniała możliwość eksploracji pozostałych części obiektów 1, 3, 4, 5, 6 i 7.

Obiekt nr 2 eksplorowano tylko w jego zarysowanych granicach. Po obniżeniu się warstwą mechaniczną o miąższości 10 cm zasypisko obiektu stało się niejednorodne. W południowym narożniku (w obrębie obiektu) ukazał się prostokątny zarys (jednolity, żółty calec - less). Po ściągnięciu kolejnego poziomu okazało się, że wspomniany prostokątny zarys to nic innego jak stopień wycięty w calcu. Po wybraniu kolejnych kilkunastu centymetrów odpreparowano następne schodki (obok jednego z nich odkopano cegłę nowożytną wraz z kilkoma fragmentami kafli ceramicznych) wiodące w głąb. W trakcie eksploracji pozyskano dodatkowo kilkanaście fragmentów ceramiki nowożytnej, potłuczone kafle oraz przedmiot żelazny (przypuszczalnie tzw. „rak”). Na tym etapie zaprzestano dalszego pogłębiania się stwierdzając, iż w wykopie natrafiono na pozostałości po dawnej piwniczce związanej z istniejącym jeszcze w XX w. dworkiem). Prawdopodobnie z tym wkopem (piwniczką) związane były również obiekty 1 i 3, być może również 4, czyli jama o dnie półkolistym, z jednorodnym ciemnym, brązowo-czarnym wypełniskiem z wyraźną warstwą spalenizny.

W związku z powyższym, po ustnym pouczeniu właściciela działki, iż natrafienie na materiał zabytkowy w trakcie ewentualnych dalszych prac na ww. działce musi być zgłoszone do Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Krakowie, zakończono nadzór nad przewidzianymi w planie budowy pracami ziemno-budowlanymi.

WĘGORZEWO, ul. Krzywa, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 15-73

- skraj zabudowy miasta lokacyjnego (XVII w.)

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w czerwcu, przez mgr Jerzego Marka Łapo (autor sprawozdania, Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie). Finansowane przez Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego w Suwałkach. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 26 m².

Drewniane relikty zabudowania odkryto wiosną tego roku w ścianie wykopu pod nową kamienicę, stawianą przy ul. Krzywej. Ulica ta biegnie zachodnim skrajem lokacyjnego miasta. W związku z koniecznością poszerzenia wykopu budowlanego przeprowadzono badania o charakterze ratowniczym.

W chałupie I odkryto podłogę złożoną z 18 ułożonych równolegle do siebie drewnianych belek. Tworzyły one powierzchnię użytkową o wymiarach około 2,5 m. na co najmniej 2,5 m. W narożnikach konstrukcji odsłonięto duże kamienie o średnicach 0,7-0,9 m. Na skrajach chałupy belki spoczywały na kamiennych fundamentach złożonych z pojedynczego rzędu kamieni o średnicach 0,2-0,4 m, luźno wrzuconych w torf. W środku chałupy belki zalegały bezpośrednio na warstwie torfu. Na belkach podłogi spoczywały relikty konstrukcji ścian, zbudowanych z desek o przybliżonych wymiarach: 0,2 m x 0,04 m x 1,3 m. Deski te były mocowane pionowo do konstrukcji szkieletowej za pomocą drewnianych kołków. Relikty spoczywały około 1,9-2,1 m od powierzchni gruntu.

W obrębie chałupy obok glinianej zastawy stołowej odkryto m. in. niemal kompletny szkliony kafel fryzowy z wyobrażeniem koziorożców strzegących drzewa życia, szczątki zwierząt dzikich oraz domowych, fragment żelaznego sierpa oraz okucie drzwiowe.

Obiekt można datować na 1 połowę XVII w. (data dendrologiczna ścięcia drzewa, z którego wykonano belkę V - 1612 r.) i interpretować jako mieszkanie budnika, które zostało zniszczone podczas jednego z pożarów miasta (najprawdopodobniej w 1657 r.).